

**"הנהר הגועש
והצדיק שסמך רק על ה'**

ספור מפלא על התנא רבי פנחס בן יאיר

(על פי מסכת חלין, דף ז')

הַכָּלֵל שֶׁל מְשַׁפַּחַת בֶּן יֶאֱיִר

לְרַבִּי פִּנְחָס הָיָה כָּלֵל בְּרֹזֶל שְׁמִימָנוּ לֹא זֶז מַעוֹלָם:

* לֹא נִהְיָה מְאַחֲרִים: הוּא מַעוֹלָם לֹא
לָקַח מִתָּנָה אוֹ אֶכָּל סְעוּדָה שֶׁל אָדָם אַחֵר!

* בְּטָחוֹן בֵּה': הוּא יָדַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הוּא דוֹאֵג לְכָל מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ.

* שְׂמִיחָה: הוּא הָיָה מְאוֹשֵׁר וְשִׂמַּח
בְּמָה שִׁישׁ לוֹ.

זַעֲקָה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ!

יום אחד, נכנס שליח מבהל:
רבי פנחס! שודדים רעים חטפו יהודים ושמו אותם בבור
חשוד! אם לא נביא להם כסף, הם בסכנה עצומה!
רבי פנחס ידע: אין מצוה גדולה מפדיון שבויים.

יֵצְאוּ לַמַּסַּע הַצֶּלָה מִהִיר!

רַבִּי פִּנְחָס לָקַח שֵׁק עֶנֶק עִם כִּסְפֵי צְדָקָה, וַיֵּצֵא לַדֶּרֶךְ בְּלִי לַעֲצֹר.
מִי הַצֹּטָרִף אֵלָיו לַמַּסָּע?

1. רַבִּי פִּנְחָס: רָץ לְקִיּוֹם אֶת
הַמִּצְוָה וּלְהַצִּיל יְהוּדִים.

2. יְהוּדִי יֵרָא שָׂמִים: סָחַב חֲטָא
נְשִׁמוֹתָה לְחַג הַפֶּסַח (אֲסוּר שְׁתַּרְטֵב!).

3. סוֹחֵר יִשְׁמַעֲלִי: עֲרָבִי
שֶׁהַצֹּטָרִף לְחִבּוּרָה, רוֹכֵב עַל גִּמְלָה.

סִכְּנָה! נִהַר גִּינַאי הַגּוֹעֵשׁ עוֹצֵר אֶת הַדָּרֶךְ

שְׁאָגָה אֲדִירָה נִשְׁמָעָה. הַנֶּהָר עָלָה עַל גְּדוּתָיו וְאִין שׁוֹם גָּשָׁר!
הַמְּלֹאִים בָּכוּ: אֵיךְ נַעֲבֹר? הַחִיטָה שֶׁל פֶּסַח תִּהְיֶה! הַשְּׁבוּיִים יָמוּתוּ!
אַבְל רַבִּי פִּנְחָס סָמַךְ בְּמֵאָה אֲחוּזִים עַל מֶלֶךְ הָעוֹלָם, וְנִעְמַד מוֹל הַמַּיִם.

הַוִּיכּוּחַ בֵּין הַצַּדִּיק לַנֶּהָר

הַנֶּהָר מְשִׁיב בָּרַעַשׁ:
אַתָּה הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רָצוֹן ה' –
וְגַם אֲנִי עוֹשֶׂה רָצוֹנוֹ לְזֶרֶם לִי.
סָפֵק אִם תַּצְלִיחַ, אֲבָל אֲנִי
בּוֹדֵאִי מְקַיִּים אֶת תַּפְקִידִי!
לָמָּה שְׁאַפְתֵּחַ לָךְ?

רַבִּי פְּנַחֵס:
גִּינָאִי, גִּינָאִי!
גִּינָאִי! חֵלֶק מִימִיָּה,
וְאַעֲבֹר בָּךְ לְמַצֻּה!

רַבִּי פְּנַחֵס זָעַק: אִם לֹא תִקְרַע,
אֶגְזֹר עָלֶיךָ שְׁתַּתִּיבֶשׁ לַנֶּצַח!

הַתּוֹרָה מְנַצֶּחַת אֶת הַטֵּבֶע!

בְּאוֹתוֹ רָגַע – קָפְאוּ הַמַּיִם וְהִנָּהָר נִקְרַע לְשָׁנִים! בְּעֶצֶם, הוּא נִקְרַע 3 פְּעָמִים:
❖ קְרִיעָה 1: לְרַבִּי פְּנַחַס, לְקַיִם אֶת מִצְוֹת הַצֵּלָת הַשְּׁבוּיִים.
❖ קְרִיעָה 2: לְיִהוּדִי, כִּדִּי שְׁחַטֵּת הַפֶּסֶח שְׁלוֹ לֹא תִהְיֶה.
❖ קְרִיעָה 3: לַגּוֹי, כִּדִּי שִׁירָאָה אֶת גְּדֻלַּת ה' וְלֹא יִשָּׂאֵר לְבַד מֵאַחֲוָר.

אֶצֶל נְשִׂיא יִשְׂרָאֵל

בְּדֶרֶךְ, הִגִּיעַ רַבִּי פִּנְחָס לְעִירוֹ שֶׁל גָּדוֹל הַדּוֹר, רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא.
הַנָּשִׂיא יָצָא לִקְרֹאתוֹ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּבְאַהֲבָה:
צִדִּיק יָקָר! בּוֹא לֵאכֹל עִמִּי סְעוּדַת מַאֲרָמוֹן! הַשְׁלִיחַן כָּבֵד עָרוֹךְ לְכַבוֹדָה!
הָאֵם יִשְׁבֹּר רַבִּי פִּנְחָס אֶת שְׁבוּעָתוֹ?

מִדּוּעַ אֲנִי לֹא נִהְיָה מְאַחֲרִים?

רַבִּי פִּנְחָס הֶסְבִּיר בְּאַהֲבָה אֶת כָּלֵל הַבְּרִזָּל שְׁלוֹ:

2. לֹא בָּלֵב שָׁלֵם:

יֵשׁ עֲשִׁירִים שִׁישׁ לָהֶם שִׁפְעַה,
אָבֵל הֵם נוֹתְנִים מְבוֹשָׁה אוֹ
מִכְבוֹד, וְלֹא מִתּוֹךְ רָצוֹן
וְאַהֲבָה אֲמִתִּית.

1. אֵין לָהֶם מַסְפִּיק:

יֵשׁ אֲנָשִׁים שָׂרוּצִים לָתֵת,
אָבֵל בִּקְשֵׁי יֵשׁ לָהֶם.
אִם אֶקַח, הָאֶכֶל יַחֲסֹר
לִילָדִים שְׁלָהֶם!

הַנְּשִׂיא שֶׁישׁ לוֹ הַכֹּל

חֵידָה רַבִּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא: אַתָּה צוֹדֵק! אֲבָל אֶצְלִי זֶה שׁוֹנָה. הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
בֵּרַךְ אוֹתִי בְּעֶשֶׂר שָׁל מְלָכִים, וְאֲנִי מִזְמִין אוֹתְךָ בְּלֵב שָׁלֵם מִתּוֹךְ אֲהָבָה!
רַבִּי פִנְחָס רָאָה שֶׁהוּא דוֹבֵר אֲמֶת, וְהִסְכִּים לְרִאשׁוֹנָה בְּחִיּוֹ:
אָשׁוּב לֶאֱכֹל כָּאֵן אַחֲרֵי שְׁאֲצִיל אֶת הַשְּׁבוּיִים!

הַשְׁבוּיִים יוֹצְאִים לַחֲפָנָי!

רַבִּי פִּנְחָס מֵהֵר אֶל הַשּׁוֹדְדִים, מָסַר אֶת שֵׁק הַמַּטְבְּעוֹת – וְשִׁחֲרַר
אֶת יִקְיָרִי יִשְׂרָאֵל! הַשְׁמָחָה הִיְתָה עֲצוּמָה.
כִּוְלָם הִבִּיטוּ לַשָּׁמַיִם וְהוֹדוּ לַה' עַל הַנֶּס וְהַהֲשִׁגָּה.
עֲכָשׁוּ, הוּא חָזַר לְאַרְמוֹן לְאָכֹל.

סַכְנָה מַחֲכָה בַּחֲצֵר

רַבִּי פִנְחָס חָזַר לְאַרְמוֹן לְקִיִּים אֶת הַבִּטְחָתוֹ. אָבֵל רָגַע לִפְנֵי שְׁנֵכָנִס, עָצַר בְּבִהְלָה!
בַּחֲצֵר עָמְדוּ פִּרְדּוֹת חֲזָקוֹת וּלְבָנוֹת. הֵן הָיוּ מְסַכְּנוֹת מְאֹד וְנִהְגּוּ לְבַעֵט וּלְפַגֵּעַ בְּאֲנָשִׁים.
אָמַר רַבִּי פִנְחָס: סַכְנָה גְּדוֹלָה כְּזוֹ נִמְצְאָה כָּאן, וְאֲנִי אֶכְּנֵס לְאָכֵל פְּנִימָה!
פְּנִימָה!? (צִדִּיקִים מִתְרַחֲקִים מִסַּכְנָה).

הַהֲלָכָה תָּמִיד קוֹדֶמֶת לְכָל!

הַנָּשִׂיא רָצָה מְאֹד לְאַרְחֹת אֶת הַצַּדִּיק וְהִצִּיעַ פְּתֻרֹנוֹת, אָבֵל הַתּוֹרָה חֲסָמָה כָּל אַחַת מֵהֶן:

הַצָּעוֹת הַנָּשִׂיא

אִם יַעֲקֹר לָהֶן אֶת
הַפְּרִיבְּרִסוֹת כַּדִּי
שֶׁלֹא יִבְעֻטוּ:

אָסוּר
צַעַר בְּעֲלֵי
חַיִּים

זֶה יִכָּאֵיב מְאֹד לַחֲתָה

אִם יִמְכּוֹר אוֹתָן:

אָסוּר לְפָנֵי
עוֹר לֹא תִתֵּן
מִכָּשָׁל

הֵן יִזְיָקוּ לְקוֹנֵה הַחֹדֶשׁ

הַסִּימָן מִן הַשָּׁמַיִם

הַבֵּין רַבִּי פִּנְחָס שָׁאִין שׁוֹם דְּרֹךְ לְהַכְנִס בְּלִי לְעֵבֶר עֲבָרָה הַלְכָתִית. הוּא חִידָה וְאָמַר:
כִּנְרָאָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא סִימָן לִי מִלְמַעְלָה שְׁאֲמַשִּׁיד בַּמִּנְהַג שְׁלִי וְלֹא אֶקַּח מֵאִישׁ
לְעוֹלָם! הוּא בִּירָךְ אֶת הַנָּשִׂיא בְּאַהֲבָה וְחֲזֹר לְעִירוֹ – עָנִי בְּכֶסֶף, אֶךְ עָשִׂיר בְּאַמוּנָה
שְׁסוּמָה רַק עַל ה'!

שׁוֹנֵא מִתְּנוֹת יְחִיָּה - הֵלֶקֶח שְׁלָנוּ!

* מָחָר בִּבְקָר (אֲתָה): הָיוּ עֲצָמָאִים
בְּכַתָּה! שְׁמָחוּ בָמָה שֵׁישׁ בַּתִּיק שְׁלָכֶם,
שְׁלָכֶם, תִּגִּידוּ תוֹדָה לָהּ עַל הַכֹּל,
וְתִזְכּוּ לְשִׂמְחַת חַיִּים מְאִירָה כְּמוֹ
שֶׁל הַצַּדִּיק!

* אֲנַחְנוּ (חֲבֵרָה): לְפַעֲמִים
הַחֵבֵר נוֹתֵן מִמֶּתֶק כִּי לְחַצְנוּ
עָלָיו, אָבֵל בָּלֵב הוּא מְצֻטָּעַר
שֶׁזֶה חֲסֵר לוֹ (לֹא בָלֵב שָׁלֵם).

* הַצַּדִּיק (אֲנִי): רַבִּי פְּנָחַס בָּחַר
שֶׁלֹא לִנְצֹל אַחֲרִים, אֲלֵא לְחַיּוֹת
בִּישׁוּר וְלִסְמוֹךְ רַק עַל ה'!